

СПЕЦІАЛЬНІ (ДОПОМІЖНІ) ІСТОРИЧНІ ДИСЦИПЛІНИ ТА КНИГОЗНАВСТВО

Мирон КАПРАЛЬ

ВЛАСНИКИ НЕРУХОМОСТІ СЕРЕДМІСТЯ ЛЬВОВА 30—40-х РОКІВ XVI СТОЛІТТЯ У СВІТЛІ ШОСОВИХ РЕЄСТРІВ

(Соціотопографічний аспект)

Кінець XV — початок XVI ст.— переломний період в історії Львова. Перетворення Чорного моря у „внутрішню водойму“ Османської імперії призвело до закриття чорноморського торгового шляху зі Сходу до країн Заходу. Найбільших втрат при цьому зазнали львівські купці, адже Львів був основним транзитним містом східних товарів у Речі Посполитій. Більшість відомих львівських родів XIV—XV ст. зникли зі сторінок історичних джерел уже на початку XVI ст.¹ Владу в місті перейняли патриціанські роди, які почали вкладати свої капітали не лише в торгові операції, але й в нерухомість. На початку XVI ст. нова міщанська аристократія також зробила рішучі кроки в юридичному закріпленні своєї влади у місті. 1519 р. за сприянням львівського старости Станіслава з Ходеча скасовувалася давня виборність у міську раду, яка фактично перетворилася в пожиттєву колегію невеликої кількості нових патриціїв².

Міська громада намагалася протидіяти посиленню нового патриціату, але безуспішно. Після пожежі 1527 р., що знищила майже весь Львів, міська рада ще більш посилала свої позиції, успішно добиваючись у короля податкових та інших пільг для Львова. Також 1519 р. у Львові розпочалася економічна реформа з метою проконтролювати міські прибутки та витрати. За розпорядженням короля Сигізмунда I створювалася міська економія, або лонгерія, з двох райців, а 1526 р. за діяльністю новоорганізованої інституції почала слідувати „комісія 10-ти до заслуховування рахунків“ з шести членів, обраних громадою, та чотирьох членів судової колегії — Лави³. Унаслідок цієї реформи в діловодстві міста були запроваджені окремі фінансові (рахункові) книги для обрахунку видатків та прибутків міської казни⁴. Власне ці джерела дають змогу розглянути окремі моменти накладення топографічної сітки середмістя на соціальну структуру населення Львова.

¹ Генеалогічне дослідження патриціату XIV—XV ст. див.: Skoczek J. Studia nad patrycyatem lwowskim wieków średnich // Pamiętnik Historyczno-Prawny.— Lwów, 1929.— S. 233—302.

² Ptaśnik J. Miasta i mieszczaństwo w dawnej Polsce.— Kraków, 1930.— S. 194.

³ Zubrzycki D. Kronika miasta Lwowa.— Lwów, 1844.— S. 149.

⁴ Badecki K. Archiwum Akt Dawnych miasta Lwowa.— Lwów, 1936.— T. IV: Księgi rachunkowe (lonherskie) 1404—1788.— S. XV.

Джерела. Окрема шосова книга за 1535—1544 рр.⁵, що є основним джерелом цієї розвідки, містить дані про податок (*exactio*), який накла-дався на власників нерухомості для покриття надзвичайних витрат міста або держави.

Шос сплачували жителі середмістя, тобто частини Львова, оточеної ровами і мурами. Рішення про податок ухвалювала міська рада або загальнодержавний сейм; тоді шос називався, відповідно, міський або королівський.

Шосовий податок містив три складові частини: податок на нерухомість або від ґрунту (*ab area*)⁶, маєтковий податок (*a marcis*) та поголовний податок (*laudum*)⁷. Властивим шосом, тобто податком на нерухомість, був ґрунтовий податок від земельної ділянки. Площа ділянки (або одного ґрунту) з початку закладання міста, за розрахунками Р. Зубика, мала приблизну величину — 9,25—10,25 арів⁸. Нерівність ділянок пояснюва-лася віддаленістю від центру міста: чим далі від площі Ринок, тим більша була площа ґрунту.

Книга шосових податків містить реєстри львівських міщан, які спла-чували шос у 1535 (двічі), 1536, 1538, 1540, 1542, 1544 рр. (*Exactio civilis pro necessitatibus civitatis communibus laudata*) та королівський шос у 1538 р. (*Exactio sacre maiestatis Regie laudi Piotrkoviensi*).

Шосова книга, не оправлена в палітурну обкладинку, виглядає як зшиток нестандартних високих аркушів розміром 160×440 мм. Перші 24 аркуші обірвані на третину своєї висоти, нижній лівий край 25—28 ар-кушів також значно обірваний. Починаючи з 114 аркуша, нижній правий край книги частково пошкоджений. Ці прогалини затруднюють відтво-рення цілості документа: на 1—24 аркушах втрата тексту становить 20 відсотків. Книга написана коричневим чорнилом і, судячи з почерку, од-ним писарем. Мова документа — винятково латинська.

Назви вулиць і прізвищ платників податків виведені писарем гарним читабельним почерком — „готикою“. Причому прізвища та імена влас-ників виділені в один ряд по вертикалі, а прізвища та імена комірників⁹ і наймачів житла подані нижче також у вертикальний ряд з незначним відступом управо.

Справа від прізвища або імені писар занотовував примітку скорописом про суму, назву складових частин шосового податку та його сплату (*dedit, liber, tenuit, soluit*). У випадку, коли міщани платили податок з двох частин (у дві рати), писар відзначав сплату та суму податку з обидвох боків: зліва та справа від прізвища платника.

Перед кожним шосовим реєстром писар виводив повну назву шосового податку, а також хто й коли його ухвалив¹⁰. Після податкового реєстру

⁵ Центральний державний історичний архів України у Львові (далі — ЦДІА України у Львові), ф. 52, оп. 2, спр. 769.

⁶ У реєстрі ототожнюється податок від ґрунту (*ab area*) та від будинку (*a domo*).

⁷ Детальніше про львівський шос див.: K u t r z e b a S. Szos we Lwowie w początkach XV wieku // Przewodnik Naukowy i Literacki.— Lwów, 1900.— R. XXVIII.— S. 401—411; Z u b y k R. Gospodarka finansowa miasta Lwowa w latach 1624—1635.— Lwów, 1930.— S. 175—177.

⁸ Детальніше про ґрунт (*area*) як одиницю оподаткування див.: Z u b y k R. Gospodarka finansowa miasta Lwowa...— S. 176—177.

⁹ ЦДІА України у Львові, ф. 52, оп. 2, спр. 769, арк. 71.

¹⁰ V a d e c k i K. Archiwum Akt Dawnych miasta Lwowa...— S. 44—49. Автор подає латинські назви всіх шести ухвалених шосів у 1535—1544 рр.

він занотовував загальну суму (*summa totalis*) зібраних грошей, а для полегшення підрахунків підбивав суму на кожній сторінці, записуючи її у правому нижньому куті аркуша. Але частина цих записів не збереглася через пошкодження документа.

Після упорядкування матеріалів архіву Львівського магістрату в кінці XVIII — на початку XIX ст. у шосовій книзі втрапилась послідовність розташування аркушів¹¹. Помилкова нумерація аркушів та неповнота даних про шоси 1535 (перший) і 1544 рр., певно, вплинула на дослідників, які спеціально не студіювали цього важливого джерела.

Як уже зазначалося, шосовий податок сплачували жителі середмістя, які володіли міським правом. Але в шосовому реєстрі за 1540 р. були занотовані й передміщани Галицького передмістя, напевно, члени львівських ремісничих цехів¹². У цей список могли потрапити і ремісники Краківського передмістя, адже писар написав відповідний заголовок і залишив вільне місце для внесення прізвищ¹³. Наступного разу, 1542 р., писар уже складав єдиний список для всіх передміщан-ремісників (*suburbani artifices*), окремо виділяючи пекарів та гончарів¹⁴.

Незважаючи на значну джерелознавчу цінність шосової книги для дослідження власників нерухомості у середмісті, вона не містить усіх даних. Так, у шосові реєстри не потрапили власники у єврейському кварталі, бо євреї не сплачували шосу. Окрім того, у середмісті було кілька будинків у власності міста, що здавалися в оренду¹⁵. Дані про них також не потрапили до шосової книги. Матеріали шосової книги доповнюються даними інших фінансових та раєцьких книг того часу.

* * *

Площа Ринок. Центром середмістя вважалася торгова площа, яка у більшості середньовічних міст Галичини отримувала назву Ринок. У Львові площа (*circulus*) утворювала по осях так званий „м'який“ квадрат: 147×128,5 м. Північний та південний боки площі з часу закладання були розраховані на 14 ділянок під забудову, східний та західний — на 12. Загалом на площі мало розміститись 52 ділянки-парцели з житловими будинками¹⁶. Розмір площі Ринок був відправною величиною у розплануванні усього середмістя Львова.

Першою частиною ринку (*prima pars circuli*), як свідчать дані шосової книги за 1535—1544 рр., вважався західний бік¹⁷. У другій чверті XVI ст. у цій частині площі знаходилося 13 ділянок, розміри яких були одними з найбільших у місті. Про це свідчить величина сплати шосового податку від ділянок (див. табл. 1). За величиною ґрунтового податку можна визначити розмір ділянки: від цілого ґрунту (*a integra area*) платили 72

¹¹ Так частина реєстру на 139—148 арк. відноситься до першого шосу 1535 р., що переривається на 6 арк., початок реєстру за 1544 р. вміщений на 135—138 арк., а продовження — на 115—125 арк.

¹² ЦДІА України у Львові, ф. 52, оп. 2, спр. 769, арк. 95—97.

¹³ Там само.— Арк. 93.

¹⁴ Станово-професійну характеристику населення Львова в цей період див.: Капраль М. Станово-професійна структура населення Львова у другій чверті XVI ст. (за матеріалами міських рахункових книг) // Україна в минулому.— Київ—Львів, 1994.— Вип. 6.— С. 7—34.

¹⁵ ЦДІА України у Львові, ф. 52, оп. 2, спр. 704, арк. 221.

¹⁶ Трегубова Т. А. Планировка средневекового Львова // Строительство и архитектура (Киев).— 1968.— № 6.— С. 17.

¹⁷ ЦДІА України у Львові, ф. 52, оп. 2, спр. 769, арк. 7.

гроші (далі — гр.), від половини ґрунту (a media area) — 36 гр., від четвертини (a quartali area) — 18 гр.¹⁸. П'ять власників платили, починаючи з 1536 р., по 72 гр. від одного ґрунту, чотири — по 54 гр. від 3/4 ґрунту, два — по 36 і 18 гр. (відповідно від 1/2 та 1/4 ґрунту). Два будинки належали райцям, які не сплачували міського шосового податку¹⁹. Але коли призначався королівський шосовий податок, його сплачували і райці²⁰.

Таблиця 1

**Кількість ділянок та розміри шосового (ґрунтового) податку
у середмісті Львова у 1535—1544 рр.**

Площа Ринку і вулиці	Розміри податку (у грошах)									
	9	13,5	18	27	36	54	72	90	Невідомо	Загалом
	Кількість ділянок									
1-ша частина Ринку			2		2	4	5			13
2-га частина Ринку			2		15	1*	1		2	21
3-тя частина Ринку					4		3		3	10
4-та частина Ринку					2	1	6	1	2	12
Шевська вулиця	3	1	2		13		2		1	22
Пекарська вулиця			5		6					11
Краківська вулиця			6		14	1**				21
Вірменська вулиця		8	5	6	5	2		1	12	39
Руська вулиця		10	3	5	5				4	27
Зерванська вулиця			14		2				1	17
Галицька вулиця			6		8	1			3	18
Шпитальна вулиця			8		2	1			5	16
Вулиця Багатих крамів		8							4	12
Загалом	3	27	53	11	78	11	17	2	37	239

* Розмір податку — 40,5 гр.

** Розмір податку — 49,5 гр.

¹⁸ ЦДДА України у Львові, ф. 52, оп. 2, спр. 769, арк. 30.

¹⁹ Якщо проаналізувати дані про володіння нерухомим майном райцями у середмісті, то можна прослідкувати певну закономірність: райці володіли нерухомістю на кожній вулиці і на площі Ринку, окрім Руської, Вірменської та Єврейської вулиць (див.: Капраль М. Станово-професійна структура населення Львова...— С. 15—16, табл. 1).

²⁰ Там само.— Арк. 67.

У другій, північній, частині площі Ринок (*secunda pars circuli*) містилася 21 ділянка. Порівняно з іншими частинами північна була найбільш роздрібнена від часу початкового планування. Від повної одногрунтової ділянки платив лише один власник. Найбільше було власників півгрунтових ділянок — п'ятнадцять, які сплачували по 36 гр. податку. Ще два власники володіли четвертинами ґрунту. Власники двох ділянок узагалі не сплачували протягом 1535—1544 рр. шосового податку, і в цьому випадку взагалі неможливо визначити ні розмір шосу, ні ділянок.

Третя, східна, частина площі (*tercia pars circuli*) у 30—40-х рр. XVI ст. містила 10 ділянок²¹. Найбільше було півгрунтових ділянок — чотири; три ділянки займали одногрунтову площу. У трьох випадках неможливо визначити розміри ділянок, оскільки власники були звільнені від сплати шосу або не мали змоги його сплатити. Саме у цій частині площі мешкав католицький архієпископ, який, займаючи одногрунтову ділянку, був звільнений від податку.

Четверта, південна, частина площі (*quarta pars circuli*) займала 12 ділянок. Ця частина зазнала значних змін від часу первісного планування. Ділянка Георгія Гутетера, згідно з шосовим реєстром, мала найбільшу в місті площу — 1 1/4 ґрунту²². З південного боку Ринку було шість одногрунтових ділянок. Два власники мали половинні ділянки, один володів 3/4 ґрунту. У двох випадках неможливо визначити розміри ділянок.

Зміна власників ділянок та кам'яниць на площі Ринок не була частю. За досліджуваний період (1535—1544 рр.) із 56 власників 22 зберегли майно у своїх руках²³. Вісімнадцять ділянок перейшло в інші руки, у шістнадцяти кам'яницях зміна власників відбулася двічі і більше разів (див. табл. 2).

Шевська вулиця (*platea Sutorum*). Перша згадка про цю вулицю датується 1444 р.²⁴ У досліджуваний період XVI ст., коли ще не був збудований костел єзуїтів на початку XVII ст., Шевська вулиця займала більшу територію, ніж сьогодні. Про це свідчить кількість і величина ділянок на ній у 30-х рр. XVII ст.²⁵

1535 р. нараховуємо на цій вулиці 22 ділянки²⁶, причому одна з них з'явилася як окрема оподаткована одиниця у 1538 р.²⁷ На Шевській вулиці розміри ділянок найбільше різнилися. З одного боку, дві одногрунтові ділянки (більше ніде не трапляються у середмісті, окрім площі Ринок), а з другого боку — три ділянки площею 1/8 ґрунту (таких невеличких „клаптиків“ на жодній вулиці не було). Але основу Шевської вулиці склали тринадцять півгрунтових ділянок та дві четвертинні.

²¹ У шосових списках у двох випадках шість ділянок з Руської вулиці — Макара, Ониська, Шостека, Гросмана, Войнера і Сосни — помилково віднесені до третьої частини площі Ринок (ЦДІА України у Львові, ф. 52, оп. 2, спр. 769, арк. 56, 108). Судячи з цього, названі ділянки містились на межі вулиці Руської та площі Ринок.

²² ЦДІА України у Львові, ф. 52, оп. 2, спр. 769, арк. 20.

²³ Тут і далі враховані випадки (у позиції „Без зміни власности“), коли після смерті одного з власників ділянка залишалася в руках членів його родини.

²⁴ *Księga ławnicza miejska (1441—1448) / Wyd. A. Czółowski, F. Jaworski. — Lwów, 1921. — S. 158 (Pomniki dziejowe Lwowa. — T. IV).*

²⁵ Пор. табл. 1 і табл. шосового податку у монографії Р. Зубика: *Zubyc R. Gospodarka finansowa miasta Lwowa...* — S. 182.

²⁶ ЦДІА України у Львові, ф. 52, оп. 2, спр. 769, арк. 8—9.

²⁷ Там само. — Арк. 69.

Власник однієї ділянки сплачував шосовий податок 13,5 гр. (це єдиний випадок у католицькому кварталі Львова); розмір ділянки можна визначити як 3/16 ґрунту. Лише сім власників зберегли протягом 1535—1544 рр. маєтки у своїх руках. Дев'ять будинків знайшли нових власників, шість маєтків двічі і більше разів переходили з рук у руки. Ймовірно, це пояснюється меншою престижністю цього району міста порівняно з площею Ринок.

Пекарська вулиця (platea Pistorum). Ця вулиця була однією з найменших у місті — нараховувала всього 11 ділянок. Перша згадка про неї датується 1441 р.²⁸ За даними львівських істориків, її можна вважати частиною теперішньої Вірменської вулиці, що з'єднує вулиці Краківську та Театральну²⁹. З 11 ділянок вулиці Пекарської шість були півґрунтові, а п'ять — чвертьґрунтові (див. табл. 1).

Тут, як і на Шевській вулиці, власники маєтків досить часто змінювалися: п'ять будинків двічі і більше змінювали своїх господарів, два рази будинки були перепродані. Лише чотири власники залишили майно у своїх руках.

Краківська вулиця (platea Cracouiensis) була найбільшою у північно-західній частині міста, що вела до однойменних воріт³⁰. На цій вулиці містилося 14 півґрунтових ділянок, шість чвертьґрунтових, а одна становила 11/16 ґрунту (шос дорівнював 49,5 гр.).

Володіння нерухомістю на Краківській вулиці протягом 1535—1544 рр. залишалось стабільним. Дуже рідко змінювалися тут власники ділянок: за дев'ять років з 21 будинку лише чотири отримали нових власників і у двох випадках — перепродувалися більше одного разу.

Вірменська вулиця (platea Armenorum). Поряд з Краківською — головною вулицею північної частини Львова — була розташована Вірменська вулиця, що стала серцевиною вірменського кварталу³¹. Це одна з найдавніших вулиць середмістя, її назва зустрічається у письмових джерелах вже у 1394 р.³²

Судячи з даних шосової книги, вірменська громада на однойменній вулиці володіла найбільшим числом ділянок: їх було 39 (сумарно більше ділянок містилось лише на площі Ринок — 55). Поряд з кількома великими ділянками (1 1/4 ґрунту³³ — одна ділянка, 3/4 ґрунту — дві, 1/2 ґрунту — п'ять) було більше ділянок незначних розмірів (3/16 ґрунту — вісім, 1/4 — п'ять, 3/8 ґрунту — шість). У 12 випадках неможливо визначити розміри ділянок.

Будинки у вірменській громаді рідко переходили до нових власників, а у випадку продажу ділянки обов'язково залишалися в одноплемінників. Крім нерухомості у своєму кварталі вірмени володіли ще кількома ка-

²⁸ Księga ławnicza...— S. 22.

²⁹ Грабко Л. Р., Мельник Б. В. Довідник перейменувань вулиць та площ Львова.— Львів, 1971.— С. 11.

³⁰ Давніша назва цієї вулиці — Татарська, див.: Najstarsza księga miejska: 1382—1389 / Wyd. A. Czokołowski.— Lwów, 1892.— S. 1 (Pomniki dziejowe Lwowa.— Т. I).

³¹ У багатьох випадках латинський термін „platea“ означав не лише вулицю, а й квартал або оселю.

³² Дашкевич Я. Р. Армянские кварталы средневековых городов Украины // Историко-филологический журнал (Ереван).— 1987.— № 2.— С. 65.

³³ ЦДІА України у Львові, ф. 52, оп. 2, спр. 769, арк. 62. Можливо, це сукупна сплата шосу за кілька ділянок.

м'янищами у північній частині площі Ринок, що була найближча до їх кварталу (див. Додаток).

Руська вулиця (platea Ruthenorum). Після захоплення Львова поляками у XIV ст. українці — автохтони міста — внаслідок цілеспрямованої політики нової влади змушені були замешкувати лише один квартал у середмісті. У міських рахункових книгах початку XV ст. залишилися записи про українців (Rutheni) окремим пунктом, очевидно, щоб показати їх особну осілість у Львові³⁴. У 1414 р. зустрічаємо нову назву — вулиця Соляників (platea Salsatorum)³⁵, але в пізніший час остаточно утвердилася назва Руська вулиця.

У 30—40-х рр. XVI ст. на Руській вулиці було 27 ділянок³⁶. Причому в руському кварталі переважали зовсім інші розміри ділянок, ніж у католицькому, як це виходить з аналізу шосових реєстрів. Найбільше ділянок мали 3/16 ґрунту — десять та 3/8 ґрунту — п'ять. Можливо, це свідчить про релікти давньоруської системи планування і межування земельних ділянок. Окрім Руської, такі розміри ділянок залишилися також в іншій частині міста, що прилягала до українського кварталу, — на Вірменській вулиці (див. табл. 1).

Півґрунтові (п'ять) та чвертьґрунтові (три) ділянки переважали в районі, прилеглому до третьої, східної, частини площі Ринок³⁷. На Руській вулиці рідко відбувалася зміна власників: за дев'ять років із 27 лише сім будинків перейшли до нових господарів; чотири будинки перепродувалися два і більше разів³⁸. На Руській вулиці власниками нерухомості були українці, але вже кілька ділянок перейшли в інші руки (див. Додаток). Поза межами Руської вулиці українців майже не зустрічаємо, а якщо вони й мали власність у деяких будинках у католицькому кварталі, то швидко її втрачали.

Зерванська вулиця (platea Servaniensis). Однією з основних вулиць у південно-східному районі міста була Зерванська. У XVI ст. стала відома попередня назва цієї вулиці: Бидленца або Forum ресорум³⁹.

У 1535 р. на Зерванській вулиці містилося 14 земельних ділянок, число яких до 1544 р. зросло до 17. Ці ділянки були виключно чвертьґрунтові, за винятком двох півґрунтових. Розмір однієї ділянки неможливо визначити. Порівняно з Руською вулицею не помітно частішої зміни власності: з 17 будинків п'ять продано новим господарям, а один будинок змінив кількох власників.

Галицька вулиця (platea Haliciensis) була центральною у південній частині міста — вела до Галицьких воріт. Її назва відома з найдавніших

³⁴ Księga przychodów i rozchodów miasta (1404—1414).— S. 15, 37, 60, 76, 109.

³⁵ Księga przychodów i rozchodów miasta (1414—1426).— S. 30.

³⁶ Дані шосової книги доповнюються та уточнюються матеріалами расцьких книг за цей період, див.: Крип'якевич І. Львівська Русь в першій половині XVI ст.: дослідження та матеріали / Упоряд. М. Капраль.— Львів, 1994.— С. 215—300.

³⁷ У XVII ст. ця частина Руської вулиці, прилегла до площі Ринок, отримала назву „від Руської до Ринку“ див.: Zubuk R. Gospodarka finansowa miasta Lwowa.— S. 182.

³⁸ І. Крип'якевич зробив інший висновок при аналізі матеріалів расцьких книг першої половини XVI ст., вважаючи, що лише шість українських родин затримали свої будинки у другому поколінні (див.: Крип'якевич І. Львівська Русь в першій половині XVI ст.: дослідження та матеріали.— С. 34). Причина розходжень у висновках — різні хронологічні межі, взяті для аналізу: 50 і 9 років.

³⁹ Грабко Л. Р., Мельник Б. В. Довідник перейменувань вулиць та площ Львова.— С. 85, 161.

збережених до наших днів актових та рахункових книг Львова, що охоплюють кінець XIV — початок XV ст.⁴⁰

Розміри 18 ділянок Галицької та інших вулиць католицького кварталу відзначаються суцільністю планування. Переважають півгрунтові та чвертьгрунтові ділянки — відповідно вісім і шість (див. табл. 1). До цього переліку слід додати ще одну ділянку площею 3/4 ґрунту. Лише у п'яти випадках з 18 ділянки отримали нових власників; в одному випадку будинок перепродувався двічі і більше разів (див. табл. 2).

Таблиця 2

**Зміна власників ділянок у середмісті Львова у 1535—1544 рр.
(за матеріалами шосового податку)**

Площа Ринку і вулиці	Кількість змін власників щодо кількості ділянок			Ділянок загалом
	ні разу	один раз	два і більше рази	
1-ша частина Ринку	3	7	3	13
2-га частина Ринку	8	6	7	21
3-тя частина Ринку	7	2	1	10
4-та частина Ринку	4	3	5	12
Шевська вулиця	7	9	6	22
Пекарська вулиця	4	2	5	11
Краківська вулиця	15	4	2	22
Вірменська вулиця	23	10	6	39
Руська вулиця	16	7	4	27
Зерванська вулиця	11	5	1	17
Галицька вулиця	12	5	1	18
Шпитальна вулиця	4	5	7	16
Вулиця Багатих крамів	4	3	5	12

Шпитальна вулиця (platea Hospitorum). Назву вулиця отримала від шпиталю (притулку для бідних) Св. Духа, що знаходився на місці сучасної площі Івана Підкови⁴¹. Вперше цю назву зустрічаємо в міській лавничій книзі під 1442 р.⁴²

⁴⁰ Najstarsza księga miejska... — S. 25; Księga przychodów i rozchodów (1404—1414). — S. 4.

⁴¹ Грабко Л. Р., Мельник Б. В. Довідник перейменувань вулиць та площ Львова. — С. 243.

⁴² Księga ławnicza... — S. 68.

На Шпитальній вулиці переважали невеликі чвертьґрунтові ділянки (вісім), що складало половину числа всіх ділянок (шістнадцять). Найбільшими були одна ділянка площею 3/4 ґрунту та дві півґрунтові. Про розміри п'яти ділянок нічого не можна сказати через відсутність записів стосовно сплати шосового податку. На жодній іншій вулиці не знаходимо такої великої кількості змін власників будинків. З 16 ділянок п'ять перейшли в нову власність, а ще сім побували у двох і більше господарів (див. табл. 2).

Вулиця Багатих кравів (*institae diuitum*). Коло ратуші на площі Ринок знаходилися крамниці, власниками яких могли бути лише члени цеху багатих краварів. Оскільки ці крамниці були мурованими і придатними для житла, то незадовго усю сукупність крамниць почали називати вулицею Багатих кравів⁴³.

Вісім краварів сплачували шос у розмірі 13,5 гр., у чотирьох випадках даних про сплату шосу немає. Доволі часто відбувалася зміна власників крамниць: з 1535 до 1544 р. лише чотири крамниці залишилися в руках однієї родини; три власники продали крамниці, а п'ять крамниць були відпродані двічі.

До перелічених вулиць і кварталів середмістя Львова слід додати Єврейську вулицю (*platea Iudeorum*), реєстр мешканців якої не увійшов до міської шосової книги, бо євреї підлягали окремій, не маґдебурзькій, юрисдикції⁴⁴.

Отже, на основі мікроаналізу шосових реєстрів середмістя Львова 30—40-х рр. XVI ст., виходячи з їх достатньої інформативної достовірності, можна зробити кілька висновків. Після нищівної пожежі Львова 1527 р. у середмісті вже у 1535 р. була відновлена стара мережа забудови, що включала площу Ринок з чотирма частинами і з вулицею Багатих кравів, а також дев'ять вулиць-дільниць — Шевську, Пекарську, Краківську, Вірменську, Руську, Зерванську, Галицьку, Шпитальну і Єврейську. Загалом у середмісті Львова без вулиці Єврейської у 30—40-х рр. XVI ст. нараховуємо 239 ділянок (див. Додаток).

Найпрестижнішим районом міста, де в основному проживав міський патриціат, була площа Ринок та магістральні вулиці, що вели до брам, — вулиці Галицька і Краківська. Саме в цьому районі зосереджені найбільші парцели львівських міщан. Зміна власності нерухомого майна в різних районах середмістя проходила по-різному. Найчастіше мінялися власники на західній та північній частинах площі Ринок, на вулицях Шевській, Зерванській, Шпитальній. В українському та вірменському кварталах зміни власності відбувалися рідше.

Середмістя Львова чітко поділялося на етнічні квартали-дільниці: найбільший католицький, де мешкали в основному поляки та німці, а також український, вірменський та єврейський (про останній шосові реєстри, на жаль, не містять жодної інформації). Порівняно з католицьким кварталом в українському та вірменському переважали менші розміри ділянок, що, ймовірно, свідчить про давньоруську планувальну структуру північно-східної частини середмістя.

⁴³ ЦДІА України у Львові, ф. 52, оп. 2, спр. 769, арк. 23—24.

⁴⁴ Найперша документальна згадка про Єврейську вулицю датується 1383 р.: *Najstarsza księga miejska*... — S. 18. Про Єврейську вулицю див.: *Wałabian M. Dzielnica żydowska, jej dzieje i zabytki*. — Lwów, 1909. — 99 s.; *e j u s d. Żydzi lwowscy na przelomie XVI — XVII wieku*. — Lwów, 1909. — S. 3—19, 190—227.

Додаток

Перелік власників нерухомости та розміру шовового (грунтового) податку в середмісті Львова у 1535—1544 рр.*

№ п/п	Власники будинків						Розмір податку (у грошах)			
	1535 р. (перший шос)	1536 р.	1538 р. (міський шос)	1538 р. (королівський шос)	1540 р.	1542 р.		1544 р.		
1.	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1	...*	Гельбь Валентин	Він же	Гельбова Барбара	Вона ж, Матій токар, Маргин аптекар	Вона ж, Матій	Вона ж, Матій токар	Вони ж	Вони ж	54
2	..	Сливка Якоб	Сливчина, Матій кравець	Вони ж, Александер	Найтерт Йоан, Александер	Він же, Лаврентій кравець	Він же, Лаврентій кравець	Він же, Лоринч кравець	Мартин аптекар	36
3	..	Колячек Йоан	Він же	Він же	Він же	Григорій мигник	Він же	Він же	Він же	72
4	..	Шольц Вольф	Він же	Він же, Ганзльович Йоан	Вони ж	Вони ж	Ганзльович Йоан	Шольц Йоан	Шольц Ганус	72
5	..	Стенчельга-зова Доротея	Вона ж	Вона ж, Газ Еразм	Вони ж	Вони ж	Вони ж	Газ Еразм	Він же	54
6	..	Крайзер	Він же, Франчек кушнір	Вони ж	Вони ж	Вони ж	Вони ж	Вони ж	Вільчек Йоан	72

1-ша частина Ринку

* Перелік складався на основі даних шовової книги за 1535—1544 рр. Першими подані власники, далі — комірники та наймачі житла. Розмір податку подається починаючи з 1536 р, коли величина шосу була піднята удвічі і надалі не змінювалася. Випадки зміни величини розміру шосу для окремих власників зазначаються у примітках. Імена та прізвища міщан транслітеруються з латинської мови згідно з правилами сучасної української мови, а назви професій перекладаються.

** Грьома крапками позначено втрачений або пропущений текст, тире означає відсутність даних.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
7	..	Темрічова Софія	Вона ж, Газгорн Георгій, Йоан бакалавр	Вони ж (замість Йоана бакалавра — Грінвальд Йоан)	Вони ж	Вони ж	Вони ж	Грінвальд Йоан, Темрічова Софія	54
8	Маргин аптекарь, Кокوشка	Вони ж	Сливчина, Станіслав і Кокوشка кравці	Станіслав кравець, Александр	Райовський бондар	Пінепорка Йоан, Александр	72
9	Шульц Ганус	Він же	Він же	Шольц Йоан	Ганзльович Йоан	Він же	72
10	Мазанц	Він же	Він же	Він же	Він же	Він же	36
11	Ганус ливарник	Мартин	Він же	Він же	Він же	Він же	18
12	Якоб швець	Баран Станіслав пасник	Він же	Меглина Анна	Мегля Томас	Кристоф столяр, Августино- вич Йоан	18
13	..	Урбан ливарник...	Він же, Саркала Микола	Вони ж	Він же, Саркала коморник	Вони ж	Вони ж	Саркалина	54

Шевська вулиця

14	..	Лункорський, Марушка, Микола бондар, Кричак кравець, Станіслав муляр	Лункорська, Марушка кушнір, Станіслав маляр	Марушка кушнір, Лункорська	Марушка кушнір	Августин Йоан, Марушка Іоан	Марушчина Софія, Микола бондар, Валентин Марушчина Софія	Валентин броварник, Микола бондар, Марушчина Софія	36
15	..	Микола угорець, Балтизар	Белчар бондар	Він же	Він же	Він же	Він же, Станіслав швець	Він же, Бартош кушнір	36

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
16	Павло, зять Кінста	Кінст Павло, Мартин кушнір	Клопот Микола	Він же	Він же	Він же, Лука муляр, Гощь Йоан	Він же, Блазій столяр	Він же	36
17	Соколовський слюсар	Він же	Він же	Він же	Він же	Він же	Фелікс слюсар	Соколовський слюсар, Станіслав Смукар	13,5
18	...	Будинок Гербурга, Блазій столяр	Він же, Баран Станіслав	Він же, Блазій столяр, Станіслав кушнір	Він же, Блазій столяр	Блазій столяр	...	Броварня пекарів, столяр	—
19	Кудля Мартин, Ганус різник	Кудлина	Вона ж	Михайло різник	Кудлина, Михайло зять	Кудля Михайло	Він же	Він же	36*
20	Ганус різник, Мацварова, Павликова Роза	Ганус різник	Він же	Він же, Якоб мечник, Лука муляр	Він же, Якоб броварник, Якоб мечник, Лука муляр	Він же	Він же	Бенарек Станіслав, Стефан	36
21	Вінцен різник, Магій кравець	Поплавський Магій	Він же	Він же, Магій муляр, Андрій	Він же, Магій муляр, Якоб мечник	Страх Станіслав мечник	...	Вегжинська Доротея	36
22	Себастьян різник	Він же, Гозок Йоан	Вони ж	Він же	Він же	Він же	Він же	Він же	36
23	Андрій бондар, Лука Квартник	Андрій бондар	Він же	Він же	Він же	Він же	Він же	Він же, Слимач Йоан, Каспер	36

* 1538 р. (королівський пос) сплачено 18 гр.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
24	Георгій бондар, Люшня муляр, Дзядек швець	Георгій бондар, Брода сідляр	Він же, Андрій сідляр	Вони ж	Вони ж	Георгій бондар, Симон кравець	Вони ж	Вейсович Йоан	36
25	Рак Станіслав, Йоан сідляр	Губицький Станіслав	Він же, Гай	Він же, Гай Йоан, Якоб пасник	Вони ж	Поплавський Матій	Він же	Станіслав кушнір	36
26	Фрич циркульник	Він же	Він же	Він же	Він же	Він же, Йоан римар, Гай сідляр	Вони ж	Поплавський	36
27	..	Абрек Андрій і Микола	Вони ж	Вони ж	Вони ж	Вони ж	Вони ж	Вони ж	36
28	..	Мушка	Станіслав швець	Він же	Він же	Він же	Він же	Він же	9
29	..	Бартош мечник	Він же	Він же	Він же	Він же	Він же, Франчек	Франчек швець	9
30	..	Стернігель швець	Він же	Він же	Він же	Він же	Він же	Йоан римар	9
31	Мостийський Георгій, Матій дубальник	Матій кравець, Дзядек, Йоан римар	Він же, Йоан римар	Вони ж, Дзядек швець	Вони ж	Матій кравець, Павло пасник, Блашконський	Він же, Блазек	Йоан сідляр, Матій швець	18
32	Йозеф різник	Він же	Він же, Станіслав Венгляр	Охрим швець, Блазій римар	18

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
33	Валентин броварник, Станіслав пасник, Шумилас	Андрій муляр, Станіслав пасник	Вони ж, Крижак кравець	Андрій муляр, Станіслав Заремба, Бартош римар, Блашків- ський сідляр, Станіслав пасник	Чешкар Матій, Станіслав Заремба, Бартош римар, Блашківський сідляр	Чешкар Матій, Йоан римар	Він же	Газ Станіслав, Грегер різник	72
34	Михайло мечник	Він же	Він же, Куликовська	Він же	Він же, Станіслав кушнір, Куликовська	Він же, Губицький Станіслав, Куликовська, Уршуля, Станіслав, кушнір	Він же, Станіслав Губицький	Вони ж	72
35	Пачкер Ганус, Станіслав швець	Вони ж	Пачкер Ганус, Павло швець	Вони ж	Вони ж	Вони ж	Вони ж, Альберт Нога різник	Вони ж	36

Пекарська вулиця

36	Браам швець	Він же	Він же	Він же	Він же	Він же	Він же	Він же	18
37	Бенарек Станіслав	Вігус Морас перевізник	Він же	Він же	Він же	Він же, каменяр	Він же, Станіслав кравець	Він же	18
38	Станіслав, Мартин столляр	...	Валентин броварник, Зіскавий Йоан	Він же	Він же	Банк Йоан	Бенарек Станіслав, Станіслав кушнір	Старобогатий Станіслав, Бенек	36

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
39	Франціск броварник	Смутер броварник	Він же	Він же	Він же	Ганус броварник	Він же	Пуделькова, Матій цирульник, Райовський бондар	36
40	Якоб броварник	Він же	Він же	Він же	Він же	Франціск броварник	Броварня Гінка	Він же	36
41	Сташков- ський	Литвин Станіслав броварник	Він же	Він же	Він же	Він же	Броварня Шолтіша, Сікт	Він же	36
42	Чех Микола, Йоан тєсля	Бенарек Станіслав	Він же, Ганєка Йоан	Він же	Він же	Козельниць- ка	Гайлер Станіслав	Він же	18*
43	...	Сікт столяр, Райовський	...	Сікт столяр, Гєнска Йоан	Вони ж, Райовський	Сікт столяр, Райовський, Валентин броварник	Він же	Він же, Морас Франчек	36
44	...	Ганус різник	Він же	Він же	Він же	Він же, Ялмужна кравець	Він же	Бар Ганус	36
45	...	Зіскавий	Худзіна Йоан	Він же, Крайницький	Він же	Він же	Дунайов- ський Андрій	Він же, Соха кушнір	18
46	Фрах бондар	Він же	Він же, Грегєр	Він же	Він же	Він же	Він же	Він же, Гай сідляр	18

Краківська вулиця

47	Вабер Ганус, Стєнчєль швець	Він же	Він же	Він же	Він же	Він же, Франціск	Вони ж	Гандльович Франціск...	36
----	--------------------------------------	--------	--------	--------	--------	---------------------	--------	---------------------------	----

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
48	Гнидек Матій, Овескова	..	Він же	Він же, Скубейко муляр, Гньотек Йоан	Вони ж	Гнидек Матій, каменяр, Скубейко	Він же, Мартин швець	Він же	10 36*
49	Щенсний	..	Щенсний	Він же	Він же	Він же	Щенсна Анна	..	18
50	Дунайов- ський Марк, Худзіна Йоан	Вони ж	Дунайов- ський Марк	Він же, Дяк Станіслав	Він же	Дунайовська, Дяк Станіслав, Андрій	Вона ж, Овешек швець, Худзіна Йоан	Вона ж, Худзіна Йоан	18**
51	Георгій швець	Він же	Він же, Вайс Йоан, Йоан кушнір	Вони ж	Георгій швець, Йоан кушнір, коморник	Він же, Йоан кушнір, Матій кравець, Тяжкий Йоан	Він же, Соха кушнір	Вони ж	36
52	Вайс Йоан	..	Вайс Йоан	Він же	Він же	Він же	..	Він же	36
53	Райгель ткач, Кренцірох Дубильник	Він же, Квартник Лука, Козельниць- кий	Він же, Дяк Станіслав, Земелька Йоан, Мартин різник, Квартник Лука	Він же, Козельниць- кий, Зіскавий	Він же, Козельницький	..	Він же	Він же	36

* 1540 р. сплачено 18 гр.

** 1542 р. сплачено 36 гр.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
54	Райовський бондар, Козель-ницький, Фіцкова, Лука маляр	Якоб шведць	Райовський бондар	Він же, Фіцкова	Кок Михайло, Микола кравець, Прокоп каменяр	..	Кок Михайло, Пшепюрка кравець, Станіслав шведць	Він же, римар, Уршуля крамничниця	36
55	Кічуля бондар	Кічуля Альберт і Фелікс	Вони ж, Шенсний шведць	Вони ж	Вони ж	..	Вони ж	Кічуля Альберт, Генсенога	36
56	Гольштін Йоган	Він же	Він же	..	Він же	Він же	36
57	Станіслав бондар	Він же	Він же	Він же	Він же	..	Завроцький Станіслав бондар	Він же	18
58	..	Келбаска Станіслав шведць	Він же	Він же	Він же	..	Сливка Станіслав	Він же	18
59	Кунт Вацлав шведць	Він же	Він же	Він же	Він же	..	Він же	..	18*
60	..	Ческар Матій	Він же	Він же	Сенько шведць	..	Він же	Він же	36
61	Лоск Мартин шведць	Він же	Він же	Він же	Він же	..	Він же	Він же	18
62	Стирна Симон, Сенько кравець	..	Стирнова (Симонова)	Вона ж	Вона ж	..	Вона ж, Матій шведць	Вони ж	36
63	Бірковський Микола, Гретор різник	Він же	Він же	Він же	Він же, Райовський бондар	..	Генсенога Станіслав	Бірковський Станіслав	36

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
64	Квартник Іоан, Павло	Він же	Він же, Грегер різник	Вони ж	Квартник Іоан, Рогатина	..	Він же, Грегер різник	Квартникова	49,5*
65	Йоан слюсар	Очковський годинник, Заремба швець, Павло пасник	Микола уторець, Заремба швець, Мушка слідляр	Він же, Кризак кравець, Мушка слідляр, слюсар	Мушка слідляр, Дяк Станіслав	..	Якоб мечник, Мушка слідляр, Заремба швець	Якоб мечник, Заремба швець	36
66	Кіност Мартин, Венгляр швець, Брода слідляр	Він же, Матій кравець, Марушка кушнір	Він же, Козельницький, Матуш, Матій кушнір	Станіслав муляр, Павло пасник, Мартин рижар, Матуш кравець, Венгляр швець, стельмах	Кіност, Мартин рижар, Матій кравець, Павло пасник, Венгляр Станіслав	..	Слимак Іоан, Мартин рижар, Бартоломей рижар, Блашківський	Браги Кіности, Бартошек, Блашковський, Крушек, Ташицька	36
67	Кулачек Андрій, Александер	Він же, Стройменський, Блазій рижар	Він же, Блазій рижар	Вони ж	Вони ж	..	Кулачек Андрій	Він же	36

2-га частина Ривку

68	Йоан (Янча) мечник	Він же	Він же	Він же	Він же	..	Він же	Він же	40,5
69	Міклашова слідлярка	Лович Станіслав	Він же	Він же	Він же	..	Він же	Він же	36
70		Яцимирський Микола	Він же	Він же	Він же	..	Він же	Він же	36

* 1538 р. (міський шос) сплачено 36 гр.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
80	Поврозек Йоан	Слонек Іоан	Повроzkова	Вона ж, Микола кравець	Адам бакалавр	..	Помьогло Андрій	Він же	36
81	Стругалина, Ялужна кравець, Помьогло кушнір, Георгій золотар	Калета Антон	Він же	Він же	Він же	..	Лазницький Андрій	Він же, П'ятек, Валентин колєсник	36
82	Андрій вірменин	Бжестян- ський	Він же	Він же, Йоан Земелька	Він же	..	Бжестянська, Дуда кравець	Микола кравець, Магішова, Барбара, Уршуля	36
83	Мисько Бондар, Баргош Міхно, Симон кравець	..	Кардаш Баргош, Сенько крамарчук, Станіслав підстригач сука, Си- мон кравець	Він же, Симон кравець, Валентин колєсник	Вони ж	..	Кардаш Баргош, Влазій Медрек кравець, Альберт медовар	Вони ж	36
84	Вечкова Анна римарка	Вона ж	Вона ж	Вона ж	Вона ж	..	Вона ж, Алберт кравець	Вони ж	18
85	Кросно Георгій	Він же	Він же	Він же	Він же	..	Він же	Він же	18
86	Микола — зять Долинсько- го вїта, Микола муляр	Долинський Микола	Він же	Він же	Він же	..	Він же	Влазій столяр	36
87	Ходзенчина	Холубко вірменин	Він же	Він же	Він же	..	Ходзенковичі	Вони ж	—

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
88	Міклашова Зайдикова, Степ'якова	Вона ж	Зайдик вірменин	Він же	Він же	...	Він же	Він же, Івашко	36*

3-тя частина Ринку

89	Петро різник, Старосель- ська, Станіслав кушнір, Мордохай, Якоб кравець, Валентин	Станіслав мечник, Мордохай, Старосель- ська	Вони ж, Георгій зологар	Вони ж	Вони ж, Микола угорець, Себастян кравець	...	Криштоф столар, Георгій зологар	Вони ж, Авугстино- вич Йоан, Луця	36
90	Вільчек Станіслав	Він же	Він же	Він же, син Йоан	Вони ж	...	Вони ж	Вони ж	36
91	Кийовська Газка (Андрейова, Коснаровна)	Вона ж	Вона ж	Вона ж	Вона ж	...	Регуліс Якоб	Коснаровна Газка, Регуліс Якоб	36
92	Ганель Мартин	Він же	Він же	Він же	Він же	...	Він же	Він же	36
93	Авугстинов- ський	Жидачов- ський (Земелька)	Він же	Він же, Клиmek	Вони ж, Земелька Йоан, Рогатина	...	Жидачов- ський Микола, Земелька	Він же	—
94	Стано Ієронім	Він же	Він же	Він же	Він же	...	Він же	Він же	72
95	Тарло, Мартин кушнір	Тарло, Писчек Ян	Він же	Він же, Григер кравець	Вони ж	...	Він же	Він же	—

* 1544 р. сплачено 72 гр.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
96	Будинок архієпископа, Петро Кравець, Павлик Кравець	Двір архієпископа, Петро Кравець, Мартин Кравець	Вони ж	Двір архієпископа, Петро Кравець, Васьо Кравець	Вони ж	..	Двір архієпископа	Двір архієпископа	—
97	Кіност Баллизар, Будзовська	Він же	Він же	Він же	Він же	..	Він же	Він же	72
98	Шелік (Шелінг)	Він же	Він же	Він же	Він же	..	Він же	Він же	72

Руська вулиця

99	Омелян, Лесько	..	Омелян	Він же, Федько	Він же	..	Омелян	Омеляновна	27*
100	Станько	Він же	Він же	Він же	Красовський	Він же	13,5
101	Ігнатова	Филип Кравець	Він же	Він же	Він же	..	Він же	Він же	36**
102	..	Курило Кушнір	Він же	Він же	Він же	..	Він же	Він же	13,5
103	Стецько кушнір, Яцько	..	Стецько	Він же, Олекса	Васьо кушнір	..	Він же	Попович Сенько	13,5
104	Мацек	Він же, Павел	Вони ж	Мороховський	Матій русин	Матій русин	13,5***
105	Івановці	..	Мороховський Матій	Він же, Яцько	Вони ж	Микульчич Яцько	27
106	Павлик, Кусько	Він же	Він же	Він же, Роман	Вони ж, Матвейова	Павлик	27

* 1544 р. сплачено 13,5 гр.

** 1536 р. сплачено 27 гр.

*** 1536 р. сплачено 27 гр.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
107	Огас вірменин	...	Він же	...	Він же	Він же	27
108	Волос	Він же	Він же	Він же	Він же	Він же	27
109	Руський священик	Він же	Він же	---
110	Бабич Іванко	Він же	Він же	Він же	Він же	Він же	13,5
111	Захарчина	Вона ж	Сениця Сенько	Він же, Лущька, Станіслав	Він же	Він же	13,5
112	Курило кушнір	Він же	Кусько кравець	Він же	Він же	Він же	13,5
113	Давидко кушнір	Він же, Адам	Він же	Він же	Він же	Він же	13,5
114	Яцько купець	Він же	Він же	Він же, Хома	Вони ж	Він же	13,5*
115	Кибалка Васько	Павлик	Він же, Сидорович Васько	Хома	13,5
116	Лущький Федько	Він же, син Васько	Вони ж	Вони ж	18
117	Сенько кравець	Він же	Він же	Він же	Він же	Він же	18
118	...	Ісацько єврей	...	Кошельман	Зельман	---
119	Кость русин	Він же	Він же	Костьова	Вона ж	...	Вона ж	Вона ж	36
120	Будинок Ігната	Онисько, Красовський	Він же	Він же	Він же	...	Він же	Він же, Лука	18
121	Зашков- ський Яцько	Він же	Він же	Він же	Він же	---
122	Макар	Він же	Він же	Він же	Він же	...	Макарова	Вона ж	---

* 1536 р. і 1538 р. (міський шос) сплачено 18 гр.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
123	Филип кравець, Шостек	Шостек	Він же	Він же	Він же	..	Він же	Він же	10 36
124	Гросман Микола	Він же	Він же	Він же	Він же	..	Він же	Він же	36
125	Грегер кравець	Сосна Блазій різник, Микола муляр	Він же	Він же	Він же	..	Він же	Він же	36

Зерванська вулиця

126	Войнер Георгій	Він же	Він же	Він же	Він же, Красовський	..	Він же	Він же	36
127	Остров- ський Станіслав, зять Мартин мечник	Він же, Бартош стельмах	Він же	Він же	Він же	..	Він же	Він же, син Адам	18
128	Андрій Тесер столяр	Він же	Він же	Він же	Він же	..	Собек, Прус Ганус	Себастьян, Прус Ганус	18
129	Срочка Матій муляр	Він же	Він же	Срочина, Карасек	Вона ж	..	Срочка пекар	Він же	18
130	Гудек Матій	Він же	Він же	Він же	Він же	..	Він же	Він же	18
131	Молзен- ський коваль	Він же	Він же	Він же	Він же	..	Він же, Андрій кравець	Вони ж	18
132	Михайло кравець, капник (витоплювач воску)	Капник	..	Він же	Він же	18

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
133	Шольц (Шульц) Якоб	Він же	Він же	Він же	Він же, Михайло кравець	..	Він же	Він же	18
134	Ганель кушнір	Вінцент різник	Він же	Фриш різник	Вінцент різник	..	Він же	Він же	18
135	Томас муляр, Климкова	Він же	Він же	Він же	Він же	..	Він же	Він же, Станіслав тесля	18
136	Страх Франчек	Він же	Він же	Він же	Він же	..	Він же	Він же	18
137	Матуш	Він же	Він же	..	Він же	Він же	18
138	Смочек Валентин	Він же	Він же	..	Якубова	Він же	18
139	Магій різник	Він же	Він же	Він же	Він же	..	Він же	Він же	36
140	Слонек Андрій кушнір	Він же	Він же	Магій різник, Слонек кушнір	Він же	..	Він же	Він же	18
141	Фламптик Петро	Він же	Він же, Станіслав кушнір	Ганель Мартин	Він же	..	Він же	Він же	18
142	Сварчек Мартин, Кулька кушнір	Він же, Гаська	Він же	Сварчакова, Страх Станіслав	Вона ж, Станіслав бондар	..	Кисліс Михайло	Він же	—

4-та частина Ринку

143	Гайзлерова, Михайло, кравець	Гаспарова, Михайло кравець	Міський будинок Гайзлеров- ський, Климек	Косинський Якоб, Кошка Ян кравець	Вони ж	..	Августино- вич Йосан, Микола кравець	Лука муляр, Петрова	72
144	Кохнова	Вона ж	Вона ж	Вона ж	Вона ж, Станіслав палтурник	..	Гляч Георгій	Він же	72

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
145	Бартош кушнір, Станіслав кушнір	Баран Станіслав	Григер кравець	Шольц Вольфганг	Він же	..	Він же	Він же	72
146	Ласкавцова, Бик кравець, Бочка Лаврентій	Бичек, Куликовська, Бартош му- ляр, Михай- ло золотар, Грабош	Бик кравець	Він же	Він же	..	Він же, Карасек	Просек, Дзядек	72
147	Куликов- ська	Грегер	Газлерова (Гайзлерова)	Вона ж	Якоб кравець	..	Мартин аптекарь	Він же	72
148	Смочек кушнір	..	Георгій гарматник, Нікель золотар	Вони ж	Вони ж, Банк	..	Георгій гарматник, Микола золотар	Вони ж	—
149	Шонгрегер Мартин, Грабош	Він же	Він же	Він же	Він же, Грабош	..	Вони ж	Вони ж	72
150	Гутегер Георгій	Він же	Він же	Він же	Він же	..	Він же	Він же	90
151	Стасьова	Вона ж	Вона ж	Вона ж	Вона ж	..	Запаля Ієронім	Він же	36
152	Бартоломей аптекарь	Вачер Йозеф	Він же	Крайсер Йозеф	Він же	..	Він же	Він же	54
153	Бродзіна Софія, Мартин аптекарь	Вона ж	Вона ж	Вона ж, Мартин аптекарь	Вони ж	..	Вони ж, Біркоський Микола	Вони ж	36
154	Валентин	Він же	Він же	Він же	Він же	..	Він же	Валентино- вич Станіслав, Йозеф різник, Урбан аптекарь	—

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Галицька вулиця									
155	Симон голкар, Мартин	Гляч Георгій	Ольпнер Ленарт	Він же, Йозеф різник	Кунча Ленарт різник	..	Він же	Він же	18
156	Симон різник, Алексій кравець	Він же, Кілька муляр, Матій кравець	Він же	Він же	Він же	..	Він же	Він же	36
157	Филип шведь	Він же	Він же	Він же	Він же	..	Він же	Він же	36
158	Тлустомар-тинова, зять Грегер різник	Вони ж	Вони ж	Вони ж	Вони ж	..	Вони ж	Вони ж	36
159	Бергер Станіслав	Він же	Він же	Він же	Він же	..	Він же	Він же	—
160	Смещек (Смишек) Микола бондар	Він же	Він же	Він же	Він же	..	Він же	Він же	36
161	Антон різник	Він же	Він же	Він же	Він же	..	Він же	Він же	18
162	Ляшек Станіслав	Він же, Бенгляр шведь	Вони ж	Ляшек Станіслав	Він же	..	Охріма Филип	Ляшек Станіслав	18*
163	Матій шведь	Михалкова	Матій шведь	Він же	Він же	..	Він же, Йозеф	Він же, Йозеф	54
164	Ольпнер Андрій різник	Він же	Він же	Він же	Він же	..	Він же, Вайс Йоан	Він же	36

* З 1542 р. платилося 36 гр.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
165	Шолтиш- кова, Заремба швець, Протас кушнір	Дзінгерова	Шолтишек	Шолгишкова	Вона ж	..	Шолтишек Станіслав	Він же	36
166	Фламптик Петро	Він же	..	Він же, Станіслав органіст	Вони ж	36
167	Млечко Лоринч, Стернігель швець	Він же	Він же	Млечкова, Охрім швець	Вони ж, Станіслав, Баркишович	36
168	Барнуш швець	Він же	Барнушович Матій, Сенько швець	Вони ж	Вони ж	..	Барнуш Мартин	Він же	18
169	Якоб швець	Мартин швець	Якоб швець, Мартин швець	Вони ж	Вони ж	..	Якоб швець	Він же, Вотеска швець	18
170	Матішова швачка, Шмаль Бартош	Вони ж	Шмаль Бартош	Він же	Він же	..	Він же	Він же	18
171	Будинок каноніків	Будинок каноніків, Смишек МОЛОДШИЙ	—
172	Франчек бровар	Він же	—
Шпитальна вулиця									
173	..	Кризаков- ський	Гоянка Георгій броварник	Він же	Гоянка Йоан броварник	..	Він же	Георгій броварник	54

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
174	Кистесель Михайло різник	Він же	Він же	Він же	Він же	..	Броварня Слопека, Кистесель Михайло	Те ж, Станіслав броварник	18*
175	Франчек броварник	Броварня Абрека, Франчек броварник	Те ж, Франчек броварник, Страх Станіслав	Станіслав кушнір	36**
176	Мжикот (Імжикот) Георгій	Він же	Він же	Він же	Він же	..	Він же	Він же	18
177	Страх Матій бондар	Він же	Він же	Страхова	Вона ж	..	Вона ж	Страх Станіслав	18
178	Кризак Швець, Зигмонт	Пуделько Станіслав, Масний Станіслав	Він же	Мартин кравець, Плотишек	Він же, Фунт	..	Він же	Він же	18
179	Гелска Йоан	Капінос Ян	Гляч Георгій	Він же	Він же	..	Пастернак Альберт	Він же, Шишка кравець	18
180	Станіслав кушнір, Селенцова	Блазій столяр	Криштоф столяр	Він же	Він же	..	Лука муляр, Шишка кравець	Станіслав з Сол (?)	—
181	Йоан кушнір, Гальшка	Станіслав Следзь	Микола бондар	Він же	Він же	18
182	Блазій столяр, Крапликова Сямон бондар	Цюлек Йоан кушнір	Він же	Він же	Він же	..	Він же	Він же	18

* 1544 р. сплачено 36 гр.

** 1544 р. сплачено 18 гр.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
183	Матуш, Буська	Симон бондар	Він же	Він же	Він же	..	Він же, Пелка	Белявський, Менсопуст	36
184	Матій цирульник, Козік муляр	Він же, Мацинський Петро	Він же	..	Пелка	Він же, Александер	—
185	Помьогло Андрій	Він же	Він же	Каспар бондар	18
186	Лис Георгій, Ядвіга	Він же	Карасик рибалка	Шафранич	Він же	..	Лис Георгій	Він же, Себастьян кушнір	—
187	..	Квартник Михайло	Він же	Він же, Бусько	Він же, Плогудляк	..	Він же	..	—
188	Свинарський Франчек бондар	Він же	Він же	Він же	Він же	..	Він же	Він же	—

Булиця Багатих крамів

189	Матвійова	Вона ж	Вона ж	Мороховський Матвій	Він же	..	Матвій цирульник	Мороховський Матій	13,5
190	Малецький Дірко	Він же	Він же	Він же	Він же	..	Він же	Він же	13,5
191	..	Ігнатова	Вона ж	Адам, Ігнатова	Вони ж	..	Ігнатова	Вона ж	—
192	Мартин золотар	Він же	Він же	..	Він же	Він же	13,5
193	Зигмонт адвокат	Чорн Франчек	Він же	Він же	Він же	..	Станіслав	Матій цирульник	13,5
194	Гаврарка	..	Августин Йован	Він же	Августинович Валентин	..	Станіслав палтурник	Він же	13,5
195	Підрайний Йован	Він же	Він же	Квартник Лука	Він же	..	Він же	Він же	13,5
196	Войткова	Вона ж, Кохнова	Вона ж	..	Вона ж	Меч	13,5

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
197	Іоаким золотар	Він же	Він же	Він же	Він же	..	Він же	Він же	13,5
198	Конрад гарматник	Віла Магій	Він же	Гінкова, Кохнова	Кохнова, Віла Магій	..	Михайло кравець	Він же (мертвий)	—
199	Альберт купець	Кошка кравець	Йоан	—
200	Йоан золотар	Маргин золотар	Лопатка Іоан	Він же	Він же	..	Меч Стані- слав, Ста- росельська	Бозькова	—

Вірменська вулиця

201	Луходзіна	Луходза Грегер	Він же	Він же	Він же	..	Він же	Луходзовичі	27
202	Баран Сидмон	Він же	Він же	Він же	Він же	..	Він же	Він же	27
203	Лазарова	Вона ж	Вона ж	Вона ж, Луходза, Волковська	Лазарова, Волковська	..	Філіпович Бернаг	Він же	18*
204	Огасик (Огайсек)	Він же	Він же	Він же	Він же	..	Він же	Він же	13,5
205	Стецькович Лазар	Він же	Він же	Він же	Він же	..	Він же	Він же	—
206	Томанова	Вона ж	Вона ж	Вона ж	Вона ж	..	Вона ж	Томанович Ясько	36
207	Андрій (Андірікас) вірменин	Він же	Він же	..	Він же	Андірішов- ський, Залеський	90
208	Кость	..	Він же	Він же	Він же	..	Він же	Він же	18
209	Грегорова	Вона ж	Вона ж	Вона ж	Вона ж	..	Вона ж	Вона ж	27
210	Криштоф священик	Він же	Він же	Він же	Він же	..	Він же	Він же	—
211	Амбровій	Він же	Він же	Він же	Він же	..	Він же	Він же	—

* 1544 р. сплачено 27 гр.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
212	Микола священик	Йоан (Іванис) священик	Він же	Він же	Він же	..	Він же	Михно священик	—
213	Хачик	Він же	Хачикова	Вона ж, Василь	Вона ж	..	Вона ж	Іванис священик	—
214	Лкоб ткач	Він же	Він же	Він же	—
215	Іванис молодий	..	Баргошович Йоан	Він же	Він же	..	Серепко, Ілляш, Іванис	Хачикова, Ілляш, Іванис	13,5
216	Серепко (Степан) попович	Він же	Він же	Він же	Він же	..	Він же	Степанова	36
217	Степан єпископ	Він же	Він же	Він же	Він же	..	Він же	Він же	13,5
218	Аксапига	Довгий Оганько	Він же	Він же	Він же	..	Він же	Він же	—
219	Куго	Богдан вірменин	Едлубей	—
220	Алмазова	Вона ж	Вона ж	Вона ж	Вона ж	..	Вона ж	Вона ж	—
221	Василь	Васильова (Васихильова)	Вона ж	Вона ж	Вона ж	..	Вона ж	Вона ж	—
222	Глушак Сахно (Захно)	Він же	Він же	Він же	Він же	..	Він же	Він же	18
223	Стецьковичі	Стецькович Сахно	Він же	Він же	Він же	..	Він же	Він же	27
224	Оганько, Стецькови-чова	Оганькова	Вона ж	Вона ж	Оганькович-вич	..	Оганьковичі	Вони ж	54*
225	Микилей	Ходзігий	Стецькович Лука	Він же, Серепко, Ілляс	Вони ж	..	Стецькович Лука	Він же	13,5

* 1536 р. сплачено 27 гр.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
226	Хацько	Він же	Филипович Микола	Він же	Він же	..	Він же	Він же	13,5
227	Филипович	Филипович Бернаг	Він же, брат Микола	Вони ж	Вони ж	..	Филипович Георгій, Филипова	Хачкова, Грегор	18
228	Іваськович Георгій (Йорко)	Він же	Він же	Він же	Він же	..	Він же	Він же	36
229	Стецькова Андрейова	Вона ж	Вона ж	Вона ж	Вона ж	..	Вона ж	Вона ж	—
230	Манчук	Він же	Манчукович	Він же	Він же	..	Він же	Він же	13,5
231	Галзухна	Вона ж	Верещак Хацько	Він же	Він же	..	Він же	Він же	—
232	Вартик	Він же	Він же	Він же	Він же	..	Він же	Він же	36
233	Кут Йоан	Кугова (Котова)	Вона ж	Шимек	Він же, Кугова Іванисова	..	Він же	Він же	18
234	..	Огасьовське	Мадцович (Малзерович) Йосько	Він же	Він же	..	Він же	Він же	13,5
235	Манькович Грегор	Він же	Він же	Він же	Він же	..	Він же	Він же	54
236	Аведик	Аведикова	Вона ж	Вона ж	Вона ж	..	Аведикович Симон	Він же	27
237	Стрийлович Юхно	Іванисович Торос	Він же	Він же	Він же	..	Він же	Торосович Якуб	36
238	Торос, зять Стецько- вигна	Стецькович Юхно (Юхно)	Він же	Він же	Він же	..	Він же	Юхновичі	—
239	Огайс вІрменин	Він же	Він же	Він же	Торос попович	..	Торосовичі	..	27*

Myron KAPRAL'

**THE REALTY OWNERS IN L'VIV'S MIDDLE-TOWN OF THE 1530-40s
AS SHOWN BY THE SCHOSS BOOKS (A SOCIO-TOPOGRAPHICAL ASPECT)**

In the 1530-40s L'viv's middle-town had a developed network of buildings including Rynok (Market) Square, with its four adjacent lots, and the Rich Traffic Street, as well as nine streetblocks, of Shevs'ka, Pekars'ka, Krakivs'ka, Virmens'ka, Rus'ka, Zervans'ka, Halyt-s'ka, Shpytal'na, and Yevrejs'ka Streets. The most respectable district, composed of largest lots and stone buildings and inhabited by the city patricians, was that of Rynok Square, along with the main thoroughfares leading to the city gates, as Halyts'ka and Krakivs'ka Streets.

L'viv's middle-town was divided into four ethnic quarters, the largest one being inhabited mainly by the Catholic Poles and Germans, the other three, by Ukrainians (Ruthenians), Armenians and Jews. In the Ukrainian and Armenian districts, as compared with the Catholic one, smaller building-lots were prevalent, which, as it may be plausibly alleged, was the original planning system of what is now the north-eastern part of the city's middle-town.

The article includes two tables and some source materials as appendices.